

MAPA SEVERNÍ OBLOHY – LEDEN 2013

1. 1. ve 20.00 SEČ
15. 1. v 19.00 SEČ
30. 1. v 18.00 SEČ

Platí na celém území ČR

Pozice planet v mapce
vyneseny k 15. dni
v měsíci.

PLANETY

Merkur – v lednu nepozorovatelný

Venuše – na ranní obloze před východem Slunce (-3,9 mag)

Mars – večer nízko nad severozápadem v souhv. Kozoroha (1,2 mag)

Jupiter – téměř celou noc kromě jitra v souhv. Býka (-2,6 mag)

Saturn – ve druhé polovině noci v souhv. Vah (0,3 mag)

Uran – na večerní obloze v souhv. Ryb (5,9 mag)

Neptun – na večerní obloze v souhv. Vodnáře (8,0 mag)

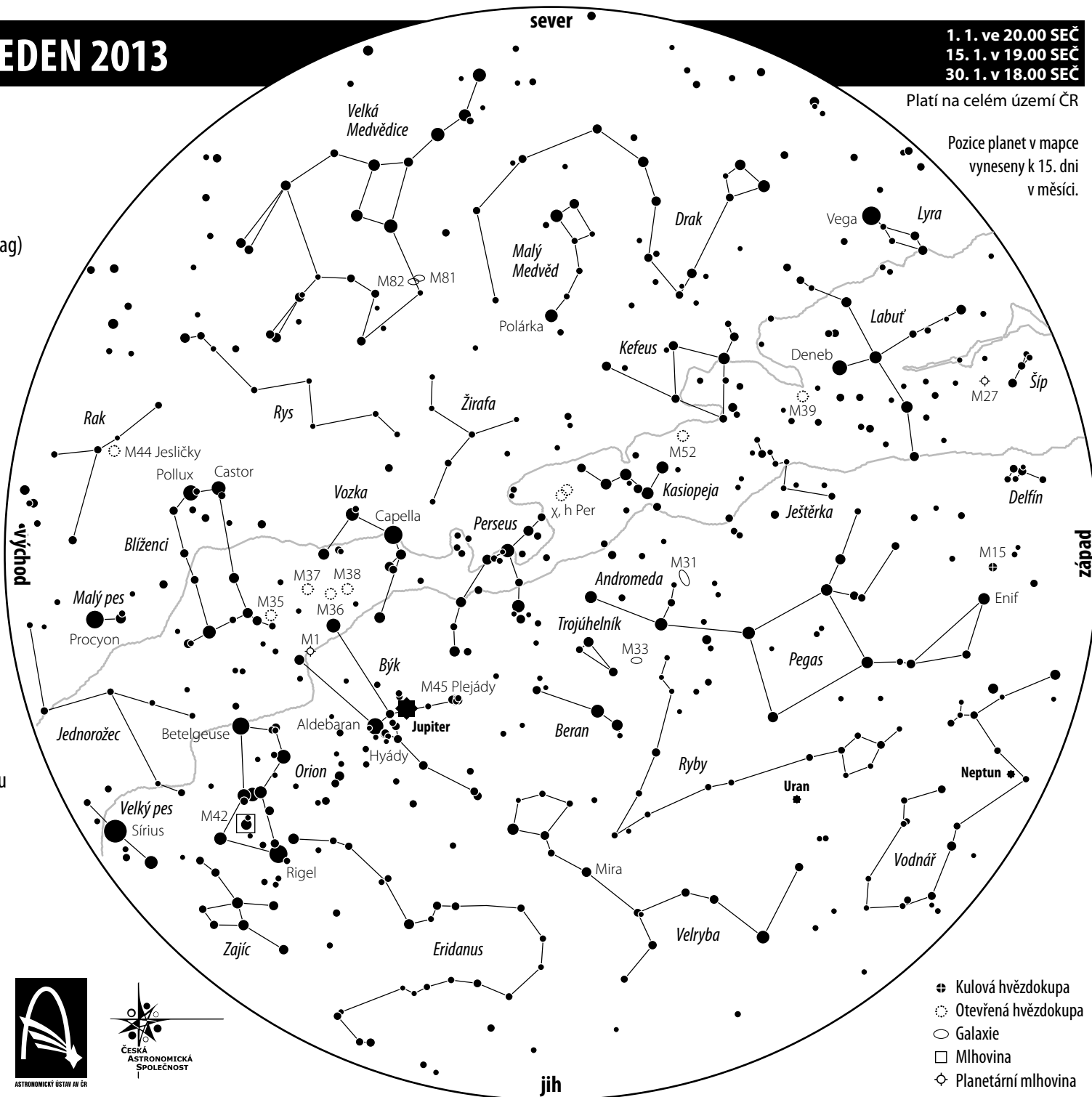
ZAJÍMAVOSTI NA OBLOZE

2. Země v periheliu (5 UT) – nejbliže ke Slunci (147,1 mil. km)
3. Maximum meteorického roje Quadrantid (kolem 13 UT), frekvence až 120 meteorů za hodinu, radiant leží v severní části souhvězdí Pastýře, pozorování ruší Měsíc
5. Měsíc v poslední čtvrti (3.58 UT)
6. Měsíc nedaleko jasné hvězdy Spica v souhv. Panny (zákryt viditelný z Austrálie a Nového Zélandu)
7. Měsíc nedaleko Saturnu (5°) – na ranní obloze
10. Měsíc v perigeu (nejbliže Zemi – 360 048 km)
10. Srpek Měsíce nedaleko Venuše (3°) – za sítání
11. Měsíc v novu (19.44 UT)
13. Srpek Měsíce nedaleko Marsu (6°) – na večerní obloze
18. Merkur v konjunkci se Sluncem, přesouvá se na večerní oblohu
18. Měsíc v první čtvrti (23.45 UT)
21. Měsíc nedaleko Plejád a Jupiteru (zákryt Jupiteru viditelný z jižního Pacifiku a Jižní Ameriky)
22. Měsíc v apogeiu (nejdále od Země – 405 311 km)
27. Měsíc v úplňku (4.39 UT)

Všechny časové údaje uvedeny ve Světovém čase (UT).

Středoevropský čas (SEČ) = UT+1 h

Aktuální mapky na následující měsíc naleznete volně ke stažení vždy na počátku měsíce na www.astro.cz a www.udalosti.astronomy.cz

- Kulová hvězdokupa
- Otevřená hvězdokupa
- Galaxie
- Mlhovina
- ◇ Planetární mlhovina

MAPA SEVERNÍ OBLOHY – VHODNÉ OBJEKTY PRO AMATÉRSKÁ POZOROVÁNÍ – LEDEN 2013

Lednová obloha:

Konec světa se v roce 2012 opět nekonal a kalendář se nám přehoupl k datu 2013. Letošní rok budeme svědky zajímavých astronomických úkazů o kterých Vás prostřednictvím našich mapek budeme i nadále informovat. V popředí zájmu budou hlavně dvě očekávané jasné komety, na jaře a koncem roku. Ale nepředbíhejme – zatím nám na večerní obloze svítí tzv. zimní šestiúhleník, tvořený nejjasnějšími hvězdami zimní oblohy (Sírius, Rigel, Aldebaran, Capella, Castor a Pollux, Procyon). Tak se při toulkách zimní oblohou hlavně nezapomeňte dobře obléknout.

Jupiter – po prosincové opozici je stále v ideální poloze pro pozorování a je vděčným objektem i pro malé dalekohledy. Již malým refraktorem o průměru objektivu 5 cm při zvětšení 50× spatříme na kotoučku planety tmavé a světlé pásy. Jen o málo větší přístroj (např. tzv. "LÍDLSKOP" – refraktor 70/700 mm) při zvětšení kolem 100× již ukáže zkušenějšímu pozorovateli celou řadu podrobností včetně tzv. Velké rudé skvrny (GRS). Sledovat lze také úkazy jupiterových měsíců (viz diagram vpravo). Ještě větší dalekohledy pak za dobrých podmínek poskytnou neuvěřitelné pohledy na atmosféru největší planety Sluneční soustavy. Pokud takový přístroj nevlastníte, určitě se za jasného večera vyplatí návštěva některé z "lidových" hvězdáren.

Průchody GRS centrálním poledníkem v UT – leden 2013: **1**, 0:29, 10:25, 20:20; **2**, 6:16, 16:11; **3**, 2:07, 12:03, 21:58; **4**, 7:54, 17:50; **5**, 3:45, 13:41, 23:37; **6**, 9:32, 19:28; **7**, 5:24, 15:19; **8**, 1:15, 11:11, 21:06; **9**, 7:02, 16:58; **10**, 2:53, 12:49, 22:45; **11**, 8:40, 18:36; **12**, 4:32, 14:27; **13**, 0:23, 10:19, 20:14; **14**, 6:10, 16:06; **15**, 2:01, 11:57, 21:53; **16**, 7:48, 17:44; **17**, 3:40, 13:36, 23:31; **18**, 9:27, 19:23; **19**, 5:18, 15:14; **20**, 1:10, 11:05, 21:01; **21**, 6:57, 16:53; **22**, 2:48, 12:44, 22:40; **23**, 8:35, 18:31; **24**, 4:27, 14:22; **25**, 0:18, 10:14, 20:10; **26**, 6:05, 16:01; **27**, 1:57, 11:53, 21:48; **28**, 7:44, 17:40; **29**, 3:35, 13:31, 23:27; **30**, 9:23, 19:18; **31**, 5:14, 15:10.

Quadrantidy – trochu opomíjený meteorický roj související pravděpodobně s planetkou 2003 EH1, jehož radiant leží v souhvězdí Pastýře, ovšem roj je pojmenován podle souhvězdí Zední Kvadrant, které se na dnešních mapách hvězdné oblohy již nenalézá. Letos nejsou příliš vhodné podmínky k pozorování – svým svitem ruší Měsíc.

Kometa C/2012 K5 (LINEAR) – jedna z jasnějších komet v dosahu větších triedrů a menších dalekohledů (8–9 mag). V lednu je v ideální pozici k pozorování ze severní polokoule, ale poměrně rychle se v průběhu měsíce pohybuje ze souhv. Vozky přes Býka do Eridanu.

Kometa 273P/Pons-Gambart – znovuobjevená kometa po téměř 200 letech. Díky své jasnosti (8–9 mag) bude rovněž v dosahu větších triedrů a menších dalekohledů. Vyhledat ji můžete v druhé polovině ledna na ranní obloze v souhv. Hada v části zvané ocas hada. Podrobné vyhledávací mapky obou komet a více informací naleznete např. na www.kommet.cz

M31 Galaxie v Andromedě – nejvzdálenější objekt viditelný na tmavé obloze pouhým okem (asi 2,9 mil. l.y.), v triedru lze spatřit její průvodce M32 a M110, větším dalekohledem i spirální strukturu ramen s tmavými a světlými pásy.

M33 – spirální galaxie v Trojúhelníku, na velmi tmavé obloze viditelná pouhým okem, v triedru velký mlhavý flek, větší dalekohled pod kvalitní oblohou (>20 cm) ukáže náznaky spirálních ramen.

M45 Plejády – asi nejznámější otevřená hvězdokupa, pouhým okem lze napočítat obvykle 7–9 hvězd, vzdálenost 380 l.y.

M42 Mlhovina v Orionu – emisní mlhovina v Orionově meči, viditelná i pouhým okem, již triedr ukáže struktury a okolní mlhoviny, ale čím větší dalekohled, tím úžasnější pohled, v temném zálivu leží vícenásobný hvězdný systém Trapez.

